

TECVID DERSLERİ

1437 – 2006

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾.
﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾.
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾.

﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾ ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُورَ﴾

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

Önsöz

Bu kitapta amacımız Tecvid ilim dalındaki kaynaklara mutabık bilgiler verirken eğitimde modern bir yöntem uygulamaktır. Diğer yandan bilgileri teorik durumdan çıkararak pratiğe dökmektir.

Bu nedenle örnekleri çoğaltmaya özellikle önem verirken, Kur'an-ı Kerim'de uygulama yapılmasına özel yöntem geliştirdik.

Unutmamak gerekir ki Kur'anı kerim ilk İndirildiği günden bugüne bize hem yazılı hemde sözel olarak iletilmiştir. Kur'an-ın Sadece yazısına bakılarak düzgün okuma sağlamak mümkün değildir.

Şüphesiz bu konuda en mükemmel yöntem; Kur'an-ı Kerim'i, Rasululullah *sallahu aleyhi ve selem'den* bize varıncaya kadar, silsile ve icazete sahip olan hocalardan öğrenmektir.

Bu Mümkün olmadığı takdirde İslam aleminde muteber Kıraat İmamlarından kur'ân-ı dinlemek ve taklit etmeye çalışmaktır.

Kur'an-ı Kerim Yedi kiraat (okuma şekli) okunmaktadır. Okuduğumuz kiraat ise Hafs an Asım kiraat'ıdır.

Başka bir tabirle: Hafs Bin Suleyman El bezzaz¹ Kur'an-ı Kerim'i Asım Bin Ebi Nucud²'dan rivayet etmiş, Asım ise Kur'an-ı Kerim'i Sahabe olan; Zeyd bin sabit (radiyallahu anh)'dan rivayet etmiştir. Bu silsile ve rivayetle okunan şekle Hafs Kıraatı denmektedir.

¹ (V. 180 H.)

² (V. 127 H.)

Soru-1: Tecvid ne demektir?

Cevap -1: Tecvid'in sözlük anlamı: güzelleştirmek demektir. İstilahi anlamı ise: kur'ânı kerimin peygamberimiz Muhammed *sallallahu aleyhi ve selem'e* indirildiği gibi okumak amacıyla, Her harfin mahrec ve sıfat bakımından hakkını ve (izhar, idğam, incelik, kalınlık açısından) müstahakkını vermektir.

S.2: Tecvid ilmi öğrenmenin hükmü nedir?

C.2: Tecvid öğrenmek vaciptir. Zira yüce rabbimiz şöyle buyurmuştur: (وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا) “Kur'an-ı güzel ahenkli, tane tane oku”³

S.3- Tecvid öğrenmenin faydası nedir?

C.3- Kur'ân-ı kerim'i hatalı okumaktan korunmak.

S.4 Tecvid öğrenmenin gayesi nedir?

C.4- Allah'ın rızasını kazanmak.

S.5 – Kur'ân-ı Kerim'i öğrenme ve okumanın fazileti nelerdir?

C.5- Kur'an okuma ve öğrenme ile ilgili örnek birkaç hadis zikredebiliriz;

« خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ »

“Sizin en hayırlınız kur'an'ı öğrenen ve öğretendir”⁴

روى الترمذي من حديث عبدالله بن مسعود رضي الله عنه أن رسول الله – صلى الله عليه وسلم

– قال: «مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، لَا أَقُولُ: الْم حَرْفٌ بَلْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلَا م حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ»

İbn Mes'ud radiyallahu anh'dan rivayet olunan bir Hadiste Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur: “**Kur'ân'dan bir harf okuyana bir sevap verilir ve her sevap on kat arttırılabilir. Dikkat edin elif lam mim tek harftir demiyorum. (Elif) bir harf, (Lam) bir harf, (Mim) bir harftir.**”⁵

³ Muzemmil/4

⁴ Buhari (Buhari Fedailül – kur'an 21)

⁵ - Tirmizi

وروى مسلم من حدث أبي أمامة الباهلي رضي الله عنه أن رسول الله - صلى الله عليه وسلم - قال: «افْرُؤُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لِأَصْحَابِهِ»

“Kur’ân okuyunuz, çünkü Kur’ân, kıyamet günü ehline şefaatecektir.”⁶

⁶ - Muslim

ALFABE HARFLERİ

الْحُرُوفُ الْهَجَائِيَّةُ

S.1- Kur'anı kerim alfabesi kaçtır ve nelerdir?

C.1 - 28 harftir.

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن ه و ي

HAREKELER ve ŞEDDE

الْحَرَكَاتُ وَالشَّدَّةُ

Harekeler dörttür: َ ُ ِ ْ

Kesre: (i) Sesi ile okutur

كَسْرَةٌ (-)

Damme: (U) Sesi ile okutur.

ضَمَّةٌ (-)

Fethe: (E) Sesi ile okutur.

فَتْحَةٌ (-)

Sukun:

سُكُونٌ (-)

S.1: Şedde nedir?

C.1: Birincisi sakın, ikincisi harekeli olan iki harfin birlikte okutulmasında kullanılan işarettir.

Diğer yandan bir harfi iki defa yazılmasına gerek bıraktırmayan işarete şedde denir.

Şeddenin şekli : َ

ثُمَّ = ثُمَّ مَ

إِنَّ = إِنَّ نَ

رَبُّكُمْ = رَبُّكُمْ

قِيَمَةٌ = قِيَمَةٌ

PELTEK HARFLER

الْحُرُوفُ اللَّتَوِيَّةُ

ث - ذ - ظ

Örnekler: تَقُلْتَ - ذَلِكَ - ظَنُّ

Alıştırma:

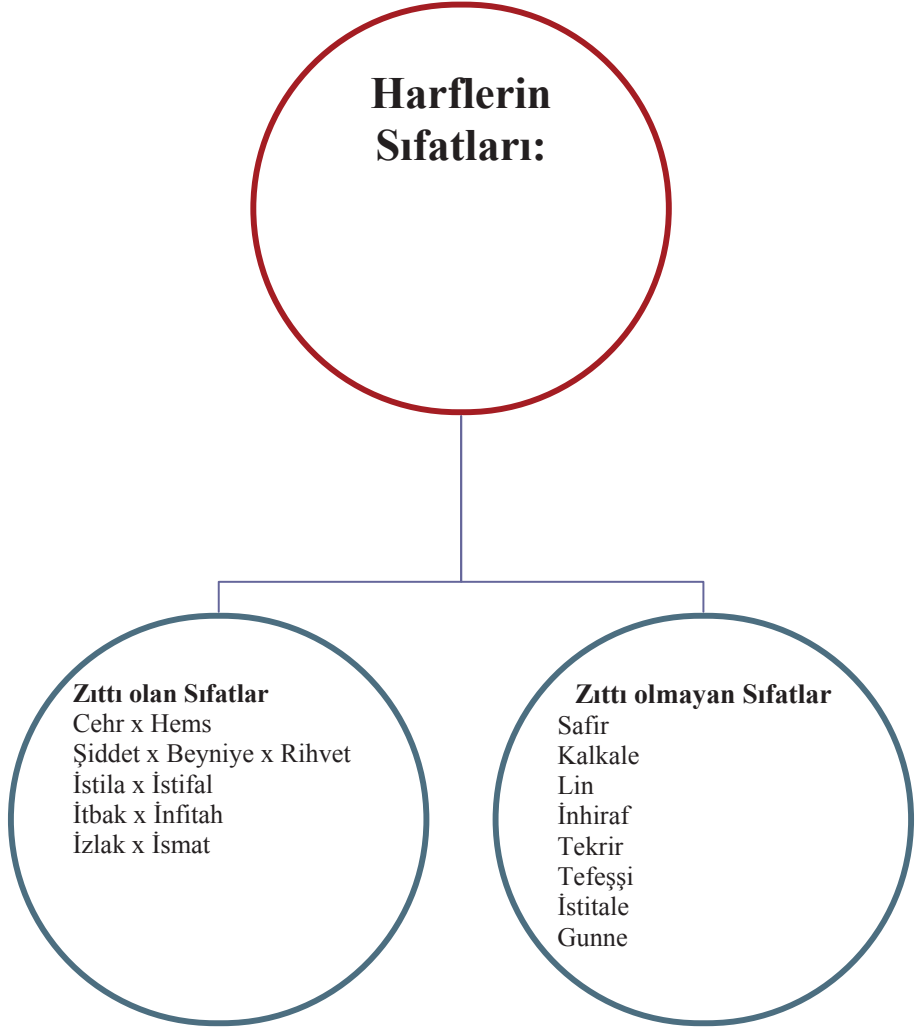
Aşağıdaki ayetlerden peltek harfleri bulunuz.

Bakara /17- / 151 - / 249

Mahreçler
(Harflerin Çıkış Yerleri)

Not: Mahreç eğitimi mutlaka hoca gözetiminde yapılması tavsiye edilir.

HARFLERİN SIFATLARI (ÖZELLİKLERİ)

FISILDAMA (Gizleme) Harfleri

حُرُوفُ الْهَمْسِ

Hems: Mahreci esnasında, kendisine yapılan düşük oranda itimattan dolayı Telaffuzda oluşan yoğun hava akımıdır.

Bu harfler sakın olarak geldikleri zaman fısıldama sesi çıkarılır ve harfin sonuna bir iz bırakılır.

Hems Harfleri:

ت ث ح خ س ش ص ف ك هـ (فَحْتُهُ شَخْصٌ سَكْتُ)

Örnekler:

النَّاسُ - فُرَيْشٌ - أَفْوَاجاً - وَالصَّيْفُ - أَخْلَدَهُ - الرُّوحُ - نَصْرٌ - أَكْثَرُ - تَبَّتْ - مِثْقَالٌ - أَشْتَاتاً - الْفَتْحُ -

Alıştırma ve Uygulamalar:

Aşağıdaki ayetlerden Hems harflerini çıkaralım.

Kureyş – Nasr- Leheb - Nas sûrelerinden

CEHR HARFLERİ

حُرُوفُ الْجَهْرِ

Tarifi: Mahreci esnasında, kendisine yüksek oranda yapılan itimat ve baskıdan dolayı nefesin tutulması telaffuzda ses akımının kesilmesidir.

Harfleri ise, Hems harfleri dışındaki harflerdir.

ŞİDDET HARFLERİ

حُرُوفُ الشَّدَّةِ

Mahrecine yapılan tam itimat ve baskıdan dolayı, ses akımının kesilmesidir.

şiddet harfleri: أجد قط بكت

RİHVET (GEVŞEK) HARFLERİ	حروف الرخوة
---------------------------------	-------------

Harfin mahreçten çıkış esnasında oluşan eksiksiz ses akımıdır. Harfleri ise; Şiddet ve beyniyye dışındaki harflerdir

BEYNIYYE HARFLERİ	حروف البينية:
--------------------------	---------------

Mahrecin tam olarak kapanmaması sebebiyle oluşan cüz'i ses akımıdır.

beyniyye harfleri لن عمر:

İSTİ'LA (KALIN) HARFLERİ	حُرُوفُ الْإِسْتِعْلَاءِ
---------------------------------	--------------------------

Sesin üst damağa yükselerek kalın bir şekilde çıkmasına İsti'la denir.

(خ ص ض غ ط ق ظ)⁷

Bu harflerin harekesi (◌-) veya (◌-) olursa, kalın okunurlar.

Örnekler:

وَلَا يَخْضُ - صَلَاتِهِمْ - خَفَّتْ - خَالِدِينَ وَالصَّيْفِ - الْقَارِعَةُ - صِرَاطَ الَّذِينَ - طَالُوتُ -
طَالِمٌ - ضَرَبَ - غَيْرِ

حُرُوفُ الْإِطْبَاقِ

(ص ض ط ظ) harfleri ise, her haliyle kalın okunmaktadır. hatta harekeleri (◌-) olduğunda bile kalın okunan harflerdir. Bu harflere: **İtbak harfleri** denir:

İtbak harfleri dışındaki harflere **İnfitah** harfleri denir.

فَنَظَرَةٌ - لَا يَسْتَطِيعُ - - يُضِلُّ - صِبْغَةَ اللَّهِ

⁷ خُصَّ ضَغْطُ قِطْ

Uygulama ve alıştırmalar

Ğaşiye süresinden kalın harfleri çıkaralım
Bakara 270 ayetinden istila harflerini çıkaralım

İZLAK HARFLERİ	حروف الإذلاق
-----------------------	--------------

İzlak: Harfin telaffuzu esnasında dil veya dudak ucunundan hızlı ve hafif bir şekilde meydana gelmesine İzlak denir.

izlak harfleri: ف ر م ن ل ب⁸

الاصمات:

İsmat: dudak ve dil kaymasından uzak telaffuzu zorlaşan harflerle denir.

Harfleri ise; İzlak dışındaki harflerdir.

Safir Harfleri	حروف الصَّفير
-----------------------	---------------

Safir: Harfin telaffuzu esnasında dar bir mecradan geçmesi sebebiyle seste beliren keskinliktir. Başka bir tabirle ıslık sesi veya kuş ötmesi sesiyle benzerliği vardır.

Safir harfleri: حروف الصَّفير : ص س ز

Örnek: أَصْحَابُ - رَزَقًا - مُسْتَقِيم

KALKALE	الْقَلْقَلَةُ
----------------	---------------

s.1: Kalkale Harfleri Nelerdir:

c.1: Kalkale Harfleri: ق ط ب ج د

S.2: Kalkale Nedir, kaç a ayrılır?

C.2: Kalkale harfleri sakın olduklarında yankılı ses çıkarmaya kalkale denir. Kalkale ikiye ayrılır

⁸ فَرٍّ مِنْ لُبٍّ

(قَلَقَلَةً صُغْرَى): Kalkale harfleri kelimenin ortasında sakın olarak bulunursa kalkale –i suğra olur

Örnek :

إِفْرَأْ – يُطْعِمُ – يُبْصِرُونَ – تَجْعَلُونَ – يَدْخُلُونَ

(قَلَقَلَةً كُبْرَى): Kalkale harfleri kelimenin sonunda sakın olarak bulunduklarında kalkale –i kubra olur .

Örnek

الْحَقَّ – مُحِيط – وَقَب – الْحَجَّ – أَحَد

Alıştırma ve Uygulama

1- Buruc, falak ve adiyet sürelerinden kalkale hükümlerini çıkaralım.

İnhiraf harfleri	الانحراف
-------------------------	-----------------

İnhiraf: dilin önüne çıkan bir engel sebebi ile, başka bir yöne meyletmesi durumudur.

İnhiraf harfleri: ل – ر

Tekrir	التكرير
---------------	----------------

Tekrir: harfin telaffuzu esnasında mahrecindeki darlık sebebiyle dil ucunun titremesi anlamına gelir.

Tekrir harfi: ر

Tefeşşi	التفشي
----------------	---------------

Harfi telaffuz edilirken, sesin mahreçten yayılarak alt ve üst dişlerin iç yüzeylerine çarpması durumuna denir.

Tefeşşi harfi: ش

İstital	الإستطالة
----------------	------------------

Dilin arkasında sıkışan hava basıncının etkisiyle, Dilin arkadan ileriye doğru itilmesi ve dil ucu ön dişlerin köklerine kadar ulaşmasına istitale denir.

İstitale harfi: ض

Medler

الممدود

MEDDİ TABİİ	الْمَدُّ الطَّبِيعِيُّ
-------------	------------------------

Soru- 1: Med tabii nedir?

Cevap-1: Bir harfi normal bir şekilde uzatmak demektir.

S.2: Med ne demektir?

C.2: Med, uzatmak demektir.

S.3: Med harfleri Kaçtır?

C.3: Med harfleri Üçtür (ا – و – ي) Elif, Vav, Ye

S.4: Med harfleri (ا – و – ي) ne zaman Med tabii olurlar?

C.4: Elif (ا) harekesiz olup kendinden önceki harfin harekesi feth (ـَ) olursa,
vav (و) harekesiz olup kendinden önceki harfin harekesi damme (ـُ) olursa ,
Ye (ي) harekesiz olup kendinden önceki harfin harekesi kesre (ـِ) olursa; Meddi tabii olur.

S.5: Meddi tabii Kaç hareke miktarı uzatılır?

C.5: Meddi tabii iki hareke miktarı vacip olarak uzatılır.

S.6: hareke miktarı ne kadardır.

C.6: iki harfi harekeli bir şekilde peş peşe okuma süresi kadardır.

ق + ق = قا

ق + ق = قُ

ق + ق = قِ

S.7: Elif (ا) ile Hemze (ء) arasında ne fark var?

C.7- Hemze Her zaman harekeli olur, Elif ise harekesizdir.

Örnek : نُوحِيهَا - قَالَ - جاء - يَقُولُ - يَمُوتُونَ - قِيلَ - يُرِيدُ

Alıştırma ve Uygulama:

Beyyine süresinden Med tabii hükümleri çıkaralım.

MEDDİ BEDEL	الْمَدُّ الْبَدَلُ
-------------	--------------------

S.1: Meddi Bedel Ne zaman olur ve kaç elif miktarı uzatılır?

C.1: Hemzde (ء)'den sonra harfi med'ten biri (ا - و - ي) gelirse meddi bedel olur.

iki hareke miktarı vacip olarak uzatılır.

Örnekler :

ا'مَنُوا (ءَامِنُوا) - اِيْمَانًا - اُوتُوا - آدَمَ - رُؤُوفَ - اِسْرَائِيْلَ⁹

Alıştırma ve Uygulama

Aşağıdaki ayetlerden Med bedel hükümleri çıkaralım.

En'âm /158 – Kureş/1-2

MEDDİ İVAD	مَدُّ عَوَضٍ
------------	--------------

S.1: Med ivad Nedir?

C.1: Duraklama esnasında iki fethanın (َ)

yerine geçen Elif ile medtir.

Örnek : هُدًى - عَلِيمًا - حَكِيمًا عَوَجًا - غَفُورًا

Alıştırma ve Uygulamalar:

Nebe, Kehf ve Nisa süresinden Med ivadları çıkaralım.

⁹ يعقوب عليه السلام

MEDDİ SİLA	مَدُّ الصَّلَاةِ
------------	------------------

S.1: Meddi sıla Kaç çeşittir?

C.1: Meddi sıla iki çeşittir:

a-Sıla Suğra (صَلَاةٌ صُغْرَى) b- Sıla Kubra (صَلَاةٌ كُبْرَى)

S.2: Meddi Sıla Suğra (مَدُّ صَلَاةٍ صُغْرَى) ne zaman olur ve kaç elif miktarı uzatılır?

C.2: (هـ) Damirin¹⁰ den önceki harf harekeli olup ve damirden sonraki harf harekeli olursa Sıla Suğra olur. iki hareke miktarı vacip olarak uzatılır. (- هـ -)

Örnek : مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا - إِنَّهُ هُوَ -

Kaideden istisnalar:

¹¹ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا

Uzatılmaması gerekirken burada istisnai olarak uzatılır.

¹² وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ

Kural gereği uzatılması gerekirken burada uzatılmaz.

S.3: Meddi Sıla Kubra (مَدُّ صَلَاةٍ كُبْرَى) ne zaman olur ve kaç elif miktarı uzatılır?

C.3: (هـ) damirinden önceki harf harekeli ve damirden sonra **hemze** (ء) gelirse Sıla Kubra(صَلَاةٌ كُبْرَى) olur.

İki elif miktarı vacip, beş elif miktarı caiz olarak uzatılır. (- هـ أ)

Örnek :- مَا لَهُ أَخْلَدَهُ - مُلْكِهِ أَنْ -

¹⁰ Tekil, Erkek, Ğaib damiri

¹¹ Furkan/69

¹² Zümer/7

Alıştırma ve Uygulamalar:
Aşağıdaki ayetlerden Sıla Suğra ve Sıla Kubra hükümlerini çıkaralım.

Bakara / 181 - Bakara/255 - Fecr/15

MEDDİ ARID LISSUKUN	مَدُّ عَارِضٌ لِلْسُّكُونِ
----------------------------	----------------------------

S.1: Meddi Arid Lissukun Ne zaman olur?

C.1: Harfi medden sonra, harekeli bir harfin üzerinde durulursa, Meddi Arid Lissukun olur.

S. Aridi Sukun (Geçici Sukun) Ne demektir?

C. harekeli bir harfin üzerinde durduğumuzda hissedilir, geçtiğimizde sukun yok olur ve harfin kendi harekesiyle devam edilendir.

S.2: Meddi Arid Lissukun kaç hareke miktarı uzatılır?

C.2: **İki** hareke miktarı uzatmak vacip, **dört** veya **altı** hareke miktarı uzatmak caizdir.

Böylece uzatma ile ilgili üç yöntem bulunmaktadır. Bu med genellikle Ayet sonlarında uygulanır.

(2 قصر) Kısa - (4 توسط) Orta - (6 طول) Uzun

Örnek : يَغْلُمُونَ الرَّحْمَنُ - نَسْتَعِينُ

MED LİN	مَد لَيْن
----------------	-----------

S.1: Med Lin Harfleri nelerdir?

C.1: Sakin (vav) ve (Ye) dir. (وِي)

S.2: Med Lin Ne zaman olur?

C.2: Vav ve Ye (وِي) Sakin, kendinden önceki harfin harekesi fethe (ـَ) olursa ve kendinden sonraki harfin üzerinde aridi bir şekilde durulursa (yani geçici sukun gelirse) meddi Lin olur.

S.3: Med Lin kaç hareke miktarı uzatılır?

C.2: İki hareke miktarı uzatmak vacip, dört veya altı hareke miktarı uzatmak caizdir.

Bu Med'te aynı şekilde üç uzatma yöntemi bulunmaktadır.

(2 قصر) Kısa - (4 توسط) Orta - (6 طول) Uzun

Örnek : خَوْفٌ - بَيْتٌ

Alıştırma ve Uygulamalar:

Kureş ve Beled süresinden Lin hükümlerini çıkaralım.

MEDDİ MUTTASIL	الْمَدُّ الْمُتَّصِلُ
----------------	-----------------------

Bir kelimede, Harfi medden (ا – و – ي) Elif, Vav. Ye'den sonra Hemze (ء) gelir, ikisi de bir kelimede bulunursa **Meddi Muttasil** olur. Meddi Muttasil 5 hareke miktarı vacip olarak uzatılır.

Örnekler:

سُوءٌ - جَاءَ - جِيءَ - الملائكة - أُولَئِكَ - خَطِيبَاتِهِمْ - إِسْرَائِيلَ

MEDDİ MUNFASIL	الْمَدُّ الْمُنْفَصِلُ
----------------	------------------------

Harfi med'ten(ا – و – ي) sonra Hemze (ء) gelir, ikisi ayrı ayrı kelimelerde bulunursa '**Meddi Munfasıl**' olur . İki hareke miktarı vacip, **beş** hareke miktarı caiz olarak uzatılır.

Örnek :

يَا أَيُّهَا - لَا أَفْسِمُ - رَبِّي أَكْرَمَنِي - وَحُلُّوا أَسَاوِرَ

Alıştırma ve Uygulamalar:

aşağıdaki ayetlerden muttasıl ve munfasıl hükümlerini çıkaralım.

Bakara 30-37/ Yusuf / 63 - Ali İmran/61 - Nisa 163

MEDDİ LAZİM	المد اللازم
-------------	-------------

S.1. Meddi Lazım Ne zaman olur?

C.1: Harfi medden (ا – و – ي) sonra asli sukun veya şeddeli bir harf gelirse meddi lazım olur. (6) hareke miktarı vacip olarak uzatılır.

S.2: Asli Sukun Ne demektir?

C.2: Üstüne durulduğunda veya geçildiğinde sabit ve değişmeyen sukuna **asli sukun** denir.

S.3: Meddi Lazım Kaç çeşittir?

C.3: Meddi Lazım **kelimede** veya **harfte** olur, harfi medden sonra gelen harf şeddeli olursa **Musakkal** denir. Ancak şeddesiz harf gelirse **muhafter** olur.

Böylece Meddi lazım **dört** kısma ayrılır:

- 1- الحَاقَةُ – الصَّاحَةُ – الطَّامَةُ – ذَابَّةٌ - الضَّالِّينَ : ‘ Kelimi Musakkal: (كَلِمِي مُثَقَّل) 1-
 14 - ءَ اللّٰهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ¹³ - ءَ الذِّكْرَيْنِ

Örneğin açılımı:

- الضالين: الضَّالُّ لِين (لُ+ل = ل) 15
 2- الآنَ = (ءَالْ ءَانَ) Kelimi Muhafter: (كَلِمِي مُخَفَّف) 2-
 3- (الم) = لَامٌ مِيمٌ Harfi Musakkal: (حَرْفِي مُثَقَّل) 3-
 4- (الم) = مِيمٌ Harfi Muhafter: (حَرْفِي مُخَفَّف) 4-

Med Lazım Harfi Musekkal ve Muhafter hükümleri, sadece sürelerin başlarında gelen huruful Mukatta da (ن ق ص ع س ل ك م) harflerinde bulunur.

¹³ الأنعام/ 144

¹⁴ نمل/ 59 -

¹⁵ (الآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ) (الآنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ) يونس 51- 91 Med lazım Kelimi muhafter, sadece bu iki ayette bulunmaktadır.

Bu harflere, huruful mukatta'a denmektedir ve okunuşları itibarıyla Med Lazım hükmünde olup (6) hareke miktarı vacip olarak uzatılır.

(ع) ise Meddi Lin hükmündedir. (2-4-6) hareke miktarı uzatılır.

الحروف المقطعة	السورة
الم	البقرة، آل عمران، العنكبوت، الروم، لقمان، السجدة
المص	الأعراف
الر	يونس، هود، يوسف، إبراهيم، الحجر
المر	الرعد
كهيعص	مريم
طه	طه
طسم	الشعراء، القصص
طس	النمل
<u>يس</u>	يس
ص	ص
حم	غافر، فصلت، الزخرف، الدخان، الجاثية، الأحقاف
حم عسق	الشورى

Süre başlarında gelen (ح ي ط ه ر) harfleri ise Med tabii olarak iki hareke miktarı vacip olarak uzatılır.

Alıştırma ve Uygulamalar:
Fatiha, Hakka ve Meryem sürelerinden Med lazım hükümleri çıkaralım.